

Nationale Herdenking 15 augustus 2019

Voorwoord

Vijfenzeventig jaar geleden, in 1944, was vrede nog ver weg. De oorlog in Nederlands-Indië duurde inmiddels al twee-en-een half jaar. Voedsel werd schaarser, de ruilmiddelen uitgeput, de weinige kleding inmiddels danig versleten. Het leven van vele kinderen binnen en buiten de kampen vreugdeloos en leeg. De vraag; 'Houden we dit vol en gaan we het redden?' werd steeds indringender gesteld. Men leefde van gerucht naar gerucht.

Wat velen overeind hield was hoop en verlangen dat de oorlog spoedig afgelopen zou zijn. Een sprankje hoop hield ook de vaak uitgeputte krijgsgevangenen overeind. Brandend verlangen naar een wereld van vrede en veiligheid.

Het is onze ereplicht om dat heilige vuur van verlangen naar vrede en veiligheid brandend te houden. Het is onze opdracht in het leven om ons steeds weer in te zetten voor vrede en veiligheid. Daarom herdenken wij. Daarom komen wij elk jaar op 15 augustus in grote saamhorigheid bijeen.

Moge de Nationale Herdenking 15 augustus 1945 bij het Indisch Monument u ook dit jaar weer tot troost zijn.

Erry Stoové
Voorzitter Stichting
Nationale Herdenking
15 Augustus 1945

**'Het is onze ereplicht
om het heilige vuur
van verlangen naar
vrede & veiligheid
brandend te houden.'**

Brandend verlangen

Terwijl 75 jaar geleden in Nederland de bevrijding begon, was vrede in Nederlands-Indië nog heel ver weg. Misschien wel verder dan ooit. Zowel binnen als buiten de kampen nam voor brede lagen van de bevolking de ellende alleen maar toe. Wanhopig hield men vast aan elk gerucht dat de oorlog spoedig voorbij kon zijn, waardoor het verlangen almaar vuriger werd. Een brandend verlangen om geliefden terug te zien. Een brandend verlangen naar een betere toekomst, naar een wereld van vrede en veiligheid.

Herdenkingsprogramma | Indisch Monument

Vanaf 10.00 uur worden op het grote scherm op het veld verschillende video's vertoond. Om uiterlijk 12.00 uur wordt U vriendelijk verzocht uw plaats te hebben ingenomen.

- 1 Intreden van het vaandel Regiment Van Heutsz
- 2 Kapel van de Koninklijke Luchtmacht speelt Canterbury Chorale (Jan van der Roost)
- 3 Luiden van de Indische Klok
- 4 Aankomst minister-president
- 5 Groeten van het vaandel
- 6 Welkomstwoord door Erry Stoové
- 7 Uitvoering van Longing door de Residentie Bach Ensembles
- 8 Voordracht door Ellen Deckwitz
- 9 Uitvoering van Jihlava door de Kapel van de Koninklijke Luchtmacht
- 10 Uitvoering van het Indisch Onze Vader door de Residentie Bach Ensembles
- 11 Kranslegging namens Koninkrijksregering
- 12 Luiden van de Indische Klok – Taptoe – 1 minuut stilte
- 13 Eerste en zesde couplet Wilhelmus
- 14 Kransleggingen voor slachtoffers
- 15 Uitvoering van Engel door Sjors van der Panne
- 16 Voordracht Jésaja Gunawan, leerling van het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum
- 17 Kransleggingen door autoriteiten
- 18 Uitvoering There is an old belief door de Residentie Bach Ensembles
- 19 Uitvoering van Captives Hymn door de Residentie Bach Ensembles

Programma | Indisch Monument

Erry Stoové | Erry Stoové is voorzitter van Stichting Nationale Herdenking 15 augustus 1945. Hij was eerder onder meer bestuurs-voorzitter van de SVB, directeur van het COA, voorzitter van Pelita en voorzitter van het Indisch Herinneringscentrum.

Ellen Deckwitz | Ellen Deckwitz is dichtster, theatermaker en columnist voor NRC Handelsblad en De Morgen. Ze bracht drie dichtbundels uit en publiceert dit najaar Hogere Natuurkunde – een dichtbundel over haar Indische familieleden.

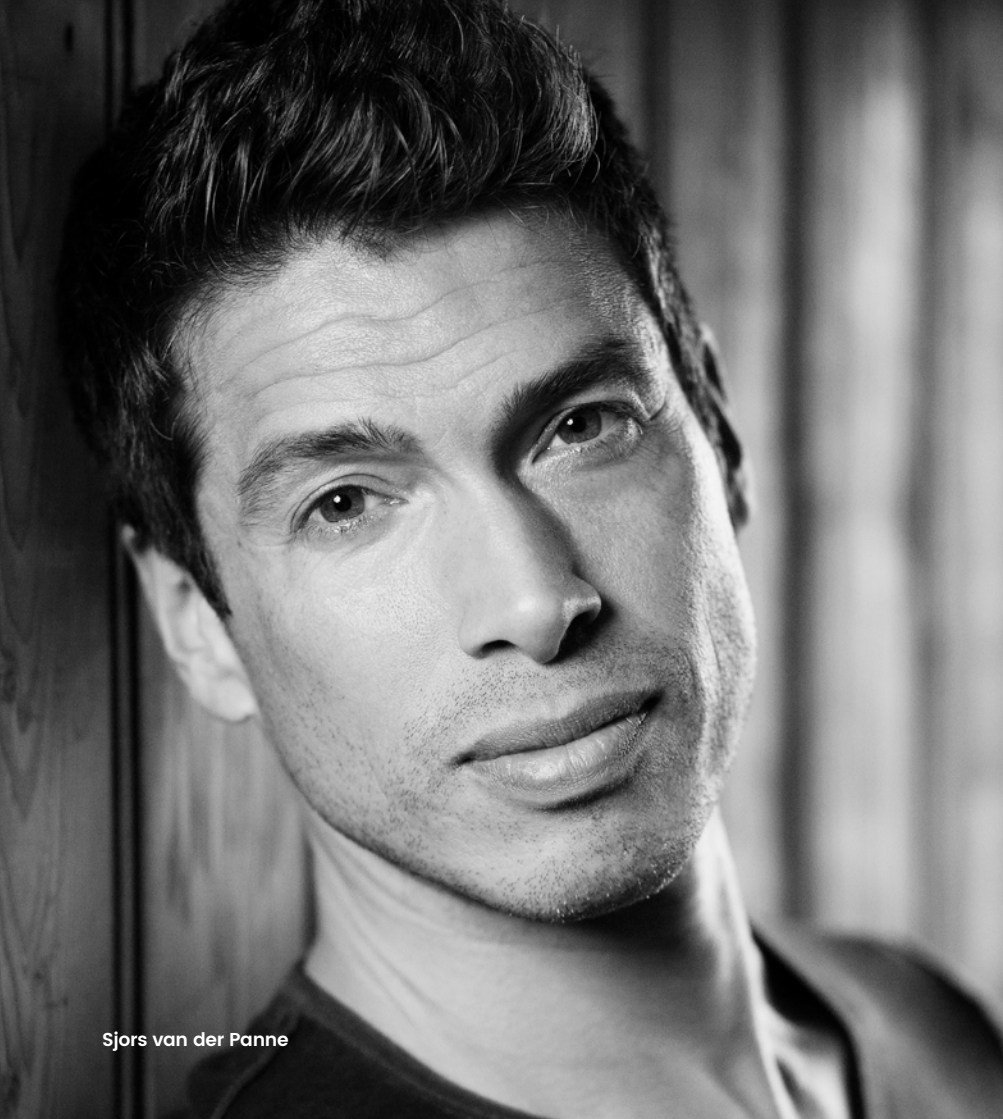
Vaandelwacht van het Regiment van Heutsz | Het Regiment van Heutsz heeft in 1950 de tradities overgenomen van het voormalige Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL). Aan het vaandel van het Regiment is daarom de Militaire Willemsorde van het KNIL verbonden. De vaandelwacht is gekleed in het dagelijks tenue met bamboehoed zoals sinds 1910 in het KNIL gedragen werd.

Angelique Jansen | Angelique Jansen is sinds 1985 verbonden aan de herdenking; sinds een aantal jaren als ceremoniemeester bij de plechtigheid bij het Indisch Monument.

Residentie Bach Ensembles | De Residentie Bach Ensembles uit Den Haag bestaan onder meer uit het Residentie Bachkoor en het Residentie Kamerkoor. De koren bestaan uit ongeveer 120 leden. Naast het werk van de componist Johann Sebastian Bach worden werken van andere componisten ten gehore gebracht. Tijdens de herdenking staat het projectkoor onder leiding van Patrick Pranger. Solist is sopraan Judith Pranger.

Ellen Deckwitz

Sjors van der Panne

Programma | Indisch Monument

Sjors van der Panne | Sjors van der Panne deelt de liefde voor het Franse chanson en het Nederlandstalige lied met zijn publiek. Liederen van zichzelf wisselt hij af met klassiekers van zijn helden. In 2008 won hij de publieksprijs tijdens het Concours de la chanson. Sjors was in 2014 finalist van The Voice of Holland. Na een aantal succesvolle theatertournees werkt hij momenteel aan een nieuw album Altijd zo gegaan dat in 2019 verschijnt. Sjors heeft een bijzondere band met zijn Indische Oma.

Jésaja Gunawan | VCL scholier Jésaja is geboren en getogen in Nederland; zijn beide ouders komen uit Indonesië. Zijn oma is geboren in Indonesië en van Nederlandse afkomst. Zijn opa is Indonesisch en werkte op de Indonesische ambassade. Vanwege zijn werk kwam de familie regelmatig in andere landen en in contact met diverse culturen. Jésaja's vader verhuisde op 15-jarige leeftijd naar Nederland en woonde bij de Nederlandse familie van zijn moeder. Jésaja is trots op zijn familiegeschiedenis.

Kapel van de Koninklijke Luchtmacht
De Kapel van de Koninklijke Luchtmacht verzorgt jaarlijks vele optredens in binnen- en buitenland. Een belangrijk onderdeel van de activiteiten is de muzikale onlijsting van bijvoorbeeld de Nationale Taptoe, Veteranendag, Prinsjesdag, de Dodenherdenking op de Dam. Ook bij de repatriëring van de MH17 slachtoffers werd het 'Signaal Taptoe' verzorgd door trompettisten van het orkest. Gastdirigent is sergeant-majoor Remco van Viersen. Signaal taptoe wordt gespeeld door adjudant John Bessems.

Vlaggenwacht | Adjudant b.d. Willem Kerrebijn bracht als jongen de Japanse bezetting door als buitenkamper in West Java. In 1947 nam hij dienst in het KNIL. Na de soevereiniteitsoverdracht ging hij over naar de Koninklijke Landmacht. Niels van Oost is zeekadet en vertegenwoordigt de nieuwe generatie.

Kransleggers | Indisch Monument

Krans 1 | Namens de regering door de minister-president en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Krans 2 | De krans voor alle militaire- en burgerslachtoffers van oorlogsgeweld wordt dit jaar gelegd door mevrouw Marijke de Wit-Knottenbelt en de heer Maurits C. Baal.

Marijke de Wit-Knottenbelt | Marijke de Wit-Knottenbelt is geboren in 1942 in Bandoeng. Haar vader was als jurist lid van de Landraad en de Hoge Raad en werd als reserve officier in 1942 gevangengenomen door de Japanners, nog voordat Marijke geboren was. Haar moeder heeft met 4 jonge kinderen kamp Tjideng overleefd. Haar vader is op 18 mei 1945 overleden in Kebon Waroe. In 1946 is het gezin gerepatrieerd naar Nederland. Marijke is getrouwd met Bob, wiens vader als KNIL officier aan de Birma Spoorlijn werd tewerkgesteld. Bob wist met zijn Indische moeder als Buitenkamper de oorlog te overleven.

Maurits Baal | Maurits Baal is geboren in 1923 en was dienstplichtig soldaat bij het KNIL tijdens de inval van de Japanners in Bandoeng. Na de capitulatie volgde zijn internering. Eerst in Tjimahi, later werd hij via Soerabaja naar Flores getransporteerd. Na een jaar werd hij met een van de Hell Ships naar Frans Indo-China vervoerd om dwangarbeid te verrichten. Daar maakte hij uiteindelijk de bevrijding mee.

Hedwig & Suzanne Klemann

Kransleggers | Indisch Monument

Familie Klemann | De vader van Hedwig werd als krijgsgevangene ingezet aan de beruchte Birma Spoorlijn. Het vaderloze gezin van moeder, 4 meisjes en 1 jongen hadden het zwaar als buitenkampers zonder inkomen. De capitulatie van Japan bracht geen vrede. Broer Lex verbleef vanaf oktober 1945 maandenlang onder erbarmelijke omstandigheden in de gevangenis in de Werfstraat. De rest van het gezin kon slechts ternauwernood in veiligheid worden gebracht. Na zijn terugkeer uit Birma in 1946 bleef de vader van Hedwig militair en in 1949 kon het gezin met groot-verlof naar Nederland. Ze zijn nooit meer terug gegaan.

Krans 3 | De drie-generatie-krans wordt dit jaar gelegd door familie Klemann: Hedwig Klemann-Bekker (eerste generatie) Suzanne Klemann en Monique Klemann (tweede generatie) en Lex Bekker (derde generatie).

Krans 4 | Namens de Staten-Generaal.

Krans 5 t/m 9 | Namens de regeringen van Australië, Indonesië, Nieuw-Zeeland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika.

Krans 10 | Namens de gehele krijgsmacht.

Krans 11 | Namens de Gemeente Den Haag en het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum

Krans 12 | Namens de Oorlogsgravenstichting en Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945.

Longing
Residentie Bach Ensembles

Tekst | M. Arnold
Muziek | M. Emery

Come to me in my dreams, and then
By day I shall be well again
For so the night will more than pay
The hopeless longings of the day

Come, as thou cam’st a thousand times
A messenger from radiant climes
Amd smile on thy new world and be
As kind to others as to me

Or, as thou never cam’st in sooth
Come now, and let me dream it truth
And part my hair, and kiss my brow
And say, My love why sufferest thou

Come to me in my dreams, and then
By day I shall be well again
For so the night will more than pay
The hopeless longings of the day

Indisch Onze Vader
Residentie Bach Ensembles

Zetting en bewerking | P. Pranger

Onze Vader die in de hemel zijt
Geheiligd word uw Naam
Onze Vader die in de hemel zij
Laat komen uw Rijk

Uw wil geschiede op aard
als in de Hemel
Geef ons heden ons dagelijks brood
En vergeef ons onze schulden

Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
En leid ons niet in bekoring
Maar verlos ons van het kwade
Amen

Dat ik doch vroom mag blijven
Uw dienaar t’aller stond
De tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt

Wilhelmus

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik van Duitsen bloed
Den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood

Een Prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd
Den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij o God, mijn Heer
Op U zo wil ik bouwen
verlaat mij nimmermeer

Dat ik doch vroom mag blijven
Uw dienaar t’aller stond
De tirannie verdrijven
die mij mijn hart doorwondt

Engel
Sjors van der Panne

Tekst | Belinda Meuldijk
Muziek | Han Kooreneef

Hoeveel zand en hoeveel regen
Hoeveel afgelopen wegen
Liggen er nu tussen jou en mij

De jaren hebben ons verzwegen
Niemand houdt de tijd ooit tegen
Hoe lang geleden liepen wij voorbij

Als ik aan je denk
Zie ik je voor me staan
En als ik stil ben
Hoor ik nog je stem

Liedteksten | Indisch Monument

Ook wanneer de tijd nooit opzij wil gaan
Voel ik nog dat je bij mij bent

Hoe vaak heb ik met mijn grote mond
Staan schreeuwen op de kouwe grond
De woede en de eenzaamheid in mij

Maar ik weet terwijl ik vloek
Ik zoek in de verkeerde hoek
Ik kijk niet daar waar de engelen zijn

Want als ik aan je denk
Zie ik je voor me staan
En als ik stil ben
Hoor ik nog je stem
Ook wanneer de tijd nooit opzij wil gaan
Weet ik nog dat je bij me bent

Laatst zei ik wat jij altijd zei
En zelfs mijn glimlach, dat was jij
Je hand lag weer heel even in mijn nek

Wij hebben naast elkaar gestaan
Ik kan de hele wereld aan
Zolang ik maar begin op deze plek

Als ik aan je denk
Zie ik je voor me staan
En als ik stil ben
Hoor ik nog je stem
Zelfs als de tijd altijd
Tussen ons blijft staan
Voel ik nog dat je bij mij bent
Heel dicht bij me bent

There is an old belief
Residentie Bach Ensembles

Tekst | J.G. Lockhart
Muziek | C.H.H. Parry

There is an old belief
That on some solemn shore
Beyond the sphere of grief
Dear friends shall meet once more

Beyond the sphere of time
And sin, and fate's control
Serene in changeless prime
Of body and of soul

That creed i fain would keep
That hope i'll ne'er forgo
Eternal be the sleep
If not to waken so

Liedteksten | Indisch Monument

Captives' Hymn
Residentie Bach Ensembles

Muziek en origineel | M. Dryburgh
Zetting en bewerking | P. Pranger

Father in captivity
We would lift our prayers to Thee
Keep us ever in Thy Love
Grant that daily we may prove
Those who place their trust in Thee
More than conquerors may be

Give us patience to endure
Keep our hearts serene and pure
Grant us courage charity
Greater faith humility
Readiness to own Thy Will
Be we free or captive still

For our country we would pray
In this hour be Thou her stay
Pride and selfishness forgive
Teach her by Thy Laws to live
By Thy Grace may all men see
That true greatness comes from Thee

For our loved ones we would pray
Be their guardians night and day
From all dangers keep them free
Banish all anxiety
May they trust us to Thy care
Know that Thou our pains dost share

May the day of freedom dawn
Peace and justice be reborn
Grant that nations loving Thee
O'er the world may brothers be
Cleansed by suffering know rebirth
See Thy Kingdom come on earth

Artiesten | Cultureel programma

Crowne Plaza

Sjors van der Panne | Sjors van der Panne deelt de liefde voor het Franse chanson en het Nederlandstalige lied met zijn publiek. Liederen van zichzelf wisselt hij af met klassiekers van zijn helden. In 2008 won hij de publieksprijs tijdens het Concours de la chanson. Sjors was in 2014 finalist van The Voice of Holland. Na een aantal succesvolle theatertournees werkt hij momenteel aan een nieuw album Altijd zo gegaan dat in 2019 verschijnt. Sjors heeft een bijzondere band met zijn Indische Oma.

Cheroney Pelupessy | Cheroney Pelupessy is professioneel danseres, docente en choreografe. Na het afronden van de dansopleiding is ze werkzaam geweest in zowel binnen- als buitenland. De afgelopen jaren heeft zij zich verdiept als uitvoerend producent. In haar dans laat Cheroney zich inspireren door haar Indische en Molukse roots. Met haar interdisciplinaire dansvoorstelling 'Samsara' ambieert zij om een brug te creëren tussen Aziatische en Westerse werelden.

Robinson Jouwe | Bird of Paradise, een van de stukken die Robinson zal spelen gaat over zijn Papua achtergrond en grootvader Nicolaas Jouwe. Bij de geboorte van Robinson gaf zijn opa hem volgens de traditie een Papuanaam. Dat werd Tiage oftewel paradijsvogel. Robinson componeerde het nummer ongeveer twee weken voordat zijn grootvader overleed. Robinson speelt samen met strijkers: Ester Potjes- altviolist, Rozemarijn Kaspers- violist en Doris Veldman- cellist.

The Brothers Timisela | De broers Henry en Joshua Timisela maken verteltheater op basis van hun persoonlijke ervaringen. Al vier seizoenen lang spelen zij landelijk in de grote en kleine theaters. Hun debuut Het Geheim van The Brothers Timisela werd een onverwacht succes. De vierde en nieuwste voorstelling Hotperdomme Nou! gaat vanaf september 2019 in reprise. Met hun voorstellingen willen zij het brede publiek inzicht bieden in hun beleving van de Molukse gemeenschap in Nederland.

Floortje Smit | Op haar 15de wint Floortje de publieksprijs van De Soundmixshow. In 2006 behaalt Floortje ook de finale van Idols. Het begin van een professionele zangcarrière is een feit. Ze trad op als leadzangeres in de Dinnershow of Dreams en vertolkte de hoofdrol in de musical We Will Rock You. In 2012 deed zij mee aan The Voice of Holland. Hier wist zij als finalist de 3e plek te bemachtigen. Op 15 augustus brengt zij een nummer ten gehore als ode aan haar Indische grootmoeder.

Orange Lane | De 7-koppige band Orange Lane is een veelgevraagde all-round band voor o.a. Kumpulans, Pasar Malams, en Veteranendagen in zowel binnen- als buitenland. In 2004 werd de band geformeerd met leden die hun roots hadden in het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea. De bandnaam wordt ontleend aan de Oranjelaan: een bekende straat in de voormalige hoofdstad Hollandia. Ze spelen zowel Indische liederen als Indorock en Country.

Aangesloten organisaties

Bond Ex-Geïnterneerden & Gerepatrieerden van Overzee, Bond van Wapenbroeders, Flores Molukken-Singaporekampen, Haagsch Studenten Schutters Korps 'Pro Libertate', Indisch Platform 2.0, Koninklijk Tehuis voor Oud Militairen en Museum Bronbeek, Landelijke Vereniging Indische Naoorlogse Generatie, Orde van Vrijmetselaren onder het Grootoosten der Nederlanden, Reünistenvereniging Oud korfballers Indië, Sinai Centrum, Stichting CAS Reünisten, Stichting Centrum '45, Stichting Belangenbehartiging Indische Naoorlogse Generatie, Stichting De Brug, werkgroepen Jembatan en Kinderen uit de oorlog, Stichting Comité Jongenskampen Bangkok Gedungjati, Stichting Eerste Nederlands-Indisch Museum, Stichting Gastdocenten WO II, Werkgroep Zuidoost-Azië, Stichting Genootschap Engelandvaarders, Stichting Herdenking Birma Siam Spoorweg en Pakan, Baroe Spoorweg, Stichting Herdenking Gevallen en Slachtoffers in Nederlands-Indië, Stichting Herdenking Gevallen Zuidoost-Azië 1941-1949, Stichting Herdenking Japanse Jongenskampen, Stichting Herdenking Slachtoffers Japanse Zeetransporten, Stichting Hulp aan Landgenoten in Indonesië, Stichting instandhouding van het Kolffonds, Stichting Japanse Ereschulden, Stichting Japanse Vrouwenkampen, Stichting Karel Doorman Fonds, Stichting Kinderen van het 18e sqn NEI Stichting Kumpulan Bronbeek, Stichting Noord Sumatra Documentatie '42-'45, Stichting Protestants Indisch Geestelijk Leven, Stichting Reünie Bangkinang en lotgenoten Japanse Interneringskampen Sumatra's Westkust en Nazaten, Stichting Sociaal Cultureel Instituut Indonesië Nederland, Stichting Pelita, Stichting Strafkamp Dampit, Stichting Vervolgingslachtoffers Jappenkampen 1942-1945, Stichting Vrienden van Bronbeek, Unie van Nederlandse Veteranen, Vereniging Centrale van Samenwerkende Indische Organisaties, Vereniging van Gerepatrieerden en Vrienden, Vereniging Indische Nederlanders, Vereniging Japans Indische Nakomelingen, Vereniging Kinderen van Verzetsdeelnemers 1940-1945, Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962, Vereniging van Oud-leerlingen van het Christelijk Lyceum Bandoeng, Vereniging Oud Militairen Indiëgangers, Vereniging Tropenvrienden Randstad.

De Nationale Herdenking zou zonder vrijwilligers niet mogelijk zijn. Naast de inzet van vele individuele vrijwilligers, dragen ook het Zeekadetkorps en het Vrijzinnig-Christelijk Lyceum belangrijk bij aan de totstandkoming van de herdenking. De herdenking wordt ook ondersteund door het personeel van de stafcompagnie van de Luchtmobiele Brigade. Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 werkt samen met het Nationaal Comité 4 en 5 mei, het Ministerie van Defensie en het Indisch Herinneringscentrum. De Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 wordt financieel mede mogelijk gemaakt door subsidies van het Ministerie van VWS en bijdragen van vele donateurs. Fotografie | Ilvy Njiokiktjien, Sebastiaan ter Burg, Mark Uyl, Bas Hermesen, Nigello Miguel en Ed Leatemia.

Met dank aan

15 augustus 1945

Op 15 augustus 1945 kwam er voor het Koninkrijk der Nederlanden officieel een einde aan de Tweede Wereldoorlog. Op deze dag herdenken we ieder jaar bij het Indisch Monument in Den Haag álle slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië en de directe gevolgen daarvan.

15 augustus 1945 is een kantelpunt in de Nederlandse geschiedenis. Het oorlogsgeweld en de grootschalige ontheemding hebben een enorme impact gehad op Nederland. De oorlog in Azië werkt door tot op de dag van vandaag bij vele mensen, families en onze samenleving als geheel.

Als gevolg van de oorlog wonen er in Nederland inmiddels ruim 2 miljoen mensen met wortels in voormalig Nederlands-Indië. Met allen een eigen (oorlogs)verhaal. Een brede mix van Nederlanders met o.a. een Indische, Molukse, Papoea, Chinese of Indonesische achtergrond.

Op én rondom 15 augustus wordt er tijdens herdenkingen door het hele land stil gestaan bij deze gedeelde geschiedenis. De Melati, de Indische jasmijn, wordt dan gedragen als symbool van respect, betrokkenheid en medeleven.

Bestuur

Erry Stoové

Voorzitter

John Sijmonsbergen

Vice voorzitter

Nanette van Beukering

Secretaris

Frank Marcus

Coördinator IM

Wiete Mesman

Penningmeester

Hélène Oppatja

Algemeen bestuurslid

Raad van Advies

Harald Bergmann

Bernard Bot

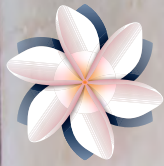
Andrée van Es

Joty ter Kulve

Peter Neeb

Ricci Scheldwacht

Peter Steenmeijer

Voor meer informatie zie 15augustus1945.nl